

Megfigyelések egy tisztviselő-gyűlésen

Az állami tisztviselők egy kis csoportja gyűlést tartott egy pesti kávéházban. Kemény idők viharától sújtott rédingotok, komisz életküzdelmekről megnyult arcok, lelkes ifjak, vigasztalan öregek, tekintetes és nagyságos urak, a háboru által leg-súlyosabban leigázott és lealázott társadalmi osztály tagjai helyezkedtek el a „különterem” hadifényű csillárai alatt. Asszonyok is ültek a teremben, az asszonyi-rend amaz erős-vertezetű tisztviselő tagjai, akik mint állami tisztviselők felelőségei harcolnak a megélhetés örök-tűzben álló frontján az árdragitók hadseregével, elszánt, nehéz, mindennapi tusában, viadalra kelvén a Nyomor ezerkaru rémeivel és eddig még — megfelpelten bár — de állották a forró csatát. Eljöttek ők is, hogy halljanak valami szép szimfóniát a jövőjükéről, a tisztviselő jövőjéről, lésanak valami nagy, erős, szent, közös akaratot, amely végre komoly, elszánt megnyilatkozásokban száll síkra a jövőért.

A szituáció és a gyűlésen résztvevők kis száma nem volt alkalmas arra, hogy az állami tisztviselő harcos akarata érvényre juthasson, de túl alkalmas volt arra, hogy a szemlélődve hallgató megállapíthasson egynemű új igazságot és meggyőződjék több régi igazságról, melyek az állami tisztviselő szomorú és tragikus anyagi helyzetének okaira rítkó színekkel világítanak rá.

Történt pedig, hogy miután az élelmezési ügyekre vonatkozó pontokat — amelyek miatt a gyűlést tartották — szépen, minden nagyobb emóció nélkül letárgyalták, felállott egy halovány, villogó-szemű fiatalember és a távozni akarók után kiáltott:

— Urak! Beszéljünk másról is! És már beszélt, szenvedélyesen, sűrű gesztusokkal, beszélt a tisztviselő-pragmatikáról, amelyet meghamisítanak, megnyomorítanak, amelyből csak szemfényvesztő játékot csinálnak a tisztviselő rovására.

— Halljuk! Halljuk! — kiáltották többen különösen fiatalok, akiknek lelkében nagyszerű akkordként zendült vissza a szónok forradalmi-izzású beszéde. És mégis a villogó-szemű fiatalember beszédét elnyelle az emberi szavak hirtelen támadt nádzugása. Meglehetett figyelni, hogy egy kis csoport, amely a ranglétra magasabb fokán álló konzervatív öregekből állott, inkább egy, a fizetésrendezés mellett tartandó szónoklat mellett foglalt állást és szinte csitította a tüzes-szavú fiatal embert, aki a pragmatikáról, a tisztviselő jogairól, a fiatalok érdekeiről beszélt.

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

339.854

Szerző:

Mados György

Hely

Cím:

Az állami tisztviselők és a béke

Idő

1918

Forrás:

Virradat

Személy

Budapest 1918 X/31

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A középkori férfiak csoportja (az életkorok különböző érdekei tagolják a tisztviselőket csoportokra) a státus rendezés mielőbb való megvalósításáról akart szónoklatot hallani. Zűrzavar, zenebona, asztalverés, pisszegés szakította félbe a szónokokat, akik közül egyik sem mondhatott végig egy ép mondatot, mert a közös akarat hiányzott az alig ötven főből álló tisztviselő-hallgatókból.

Végre a torkok erejének koncentrációjával több ur csendet teremtett és Balogh Pál miniszteri tisztviselő beszélni kezdett:

— Szervezkedjünk mi is állami tisztviselők, hogy mikor a béke napja ránk virrad és a fegyverek harca után a diadalmas munka harca következik, a szervezet ereje . . .

Egy hang: Még ráérünk a szervezkedésre!

Másik hang: Előbb a fizetésrendezést érjük el!

Egy harsány torok: A szervezkedés által azt is elérhetjük. Már régen kellett volna szervezkedni! Önök az okai . . .

Balogh Pál: Igenis, igaza van a felszólásnak, mert már régen kellett volna szervezkedni, mert konzervatív uri gondolkodásmóddal, a szerénység köntösébe öltözteték kényelemszeretettel, a nyilvános mozgalmaktól való idegenkedéssel soha nem tudjuk céljainkat elérni. Most a munka harca követt kezik, illetve a munka követeli a maga jogait, minket se találjon készületlenül az a harc amelyben mi örök veszítők szintén csak vesztesek lehetünk, ha most nem építjük az erős szervezkedéssel illetve a szervezkedés előkészítésével annak fundamentumát. Mit akik a háboru alatt a békésnek látszó munkamellét vívtuk meg szisszenés nélkül nehézi

kenyércsatánkat, a békeidők napjaiban kell majd megvívunk annyi elnyomott, elfojtott életérdekek harcát. Tőlünk függ, hogy ez a harc majd győzedelmes legyen.

Sajnos, a tisztviselők között is különböző frakciók, elvbeli egyenetlenségek bontják meg az összeség erejét . . .

Balogh Pál tovább nem beszélhetett.

Pedig szavából kiért, hogy érdekes dolgokat akar mondani, csupa olyan eszmék helyezkedtek el mondatokba formálódva a nyelve alatt, amelyek minden tisztviselőt kell, hogy érdekeljenek és mégsem beszélhetett tovább Balogh Pál.

Hangos viták forrtak fel a teremben. Minden kis csoport a maga szónokát akarta hallani. Minden kis csoport a maga külön érdekeiről akart hallani. Mert — sajnos, úgy van — hogy a tisztviselőknél illetve a tisztviselő-kasztoknak külön érdekeik vannak és ezek mind különböző tisztviselő-politikával akarják a saját boldogulásukat elősegíteni. A fogalmazói kar más érdekeket állít maga elé mint a számvevőségi tisztviselők kara, a számvevőségi tisztviselők más érdekekkel kívánnak akcióba lépni mint a segédhivatali tisztviselők, az öregeknek nem fontos az, ami még fontos érdek a középkori tisztviselő előtt, a fiatalok pedig radikális hurokat pengetnek, ami nem kedves a konzervatív öregek fülének. A hatalom pedig az öregek kezében van. Így aztán soha sem szűnnek meg csendes surlódások, melyek mint parázs a hamu alatt, lassan, folytonosan izzanak és hogy nem aludtak ki, minden tisztviselő-gyűlés alkalmával jelzi egy-egy hevesebb kirobbanás.

Pedig a tisztviselők, akiknek szenvedése közös volt a háboru alatt, akik a krisztusi bölcsesség néma megadásával türtek, zugolódás helyett fokozott munkát produkáltak, akikre a másoknak kedvező üzleti konjunktura napfényes égboltja csak deret hullatott, akik eddig jobb jeliük és szebb jövőjük hitét a kormányok bölcsességébe vetették, ez a tüdő, szenvedő, ki-uzsorázott társadalom csak úgy építheti fel biztos bázisokra jövőjét, ha közös akarattal, közös érdekekkel vivja meg harcát. Mert szinte hihetetlennek hangzik, hogy az állami tisztviselőknél ne csak közös érdekeik legyenek.

Mados György